

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 365/2020-49

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. októbra 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara prerokoval prijatú ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ondrej Urban, MBA, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Cb 22/2016 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa

čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Cb 22/2016 porušené boli.

2. Okresnému súdu Bratislava II prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Cb 22/2016 konal bez zbytočných prietáhov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadostučinenie v sume 800 € (slovom osemsto eur), ktoré mu je Okresný súd Bratislava II povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava II je povinný nahradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 450,29 € (slovom štyristopäťdesiat eur a dvadsaťdeväť centov) na účet jeho právneho zástupcu advokátskej kancelárie URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti [REDAKOVANÉ] nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a sťažnostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 365/2020-25 z 28. júla 2020 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a tiež

práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Cb 22/2016 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Vo zvyšnej časti, t. j. v časti namietaného porušenia čl. 47 Charty základných práv Európskej únie ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa v napadnutom konaní v právnom postavení žalobcu domáhal proti obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný v 1. rade“), a proti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zaplatenia sumy 2 028,20 € s príslušenstvom.

3. Sťažovateľ uvádza, že napadnuté konanie sa začalo 20. januára 2016 na základe návrhu na vydanie platobného rozkazu, pričom ku dňu podania ústavnej sťažnosti trvá viac ako štyri roky. Poukazuje na skutočnosť, že okresný súd síce vo veci samej rozhodol po dva a pol roku rozsudkom sp. zn. 25 Cb 22/2016 zo 7. júna 2016, ktorý však bol na základe odvolania žalovaného v 1. rade v prvom a druhom výroku zrušený Krajským súdom v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ okresnému súdu vytýka, že ani po roku od vrátenia veci krajským súdom neboli v napadnutom konaní vykonané žiadne úkony. Porušenie označených práv vidí práve vo vydaní „nezákonného“ rozsudku okresného súdu a v nečinnosti okresného súdu po vrátení veci krajským súdom, keďže okresný súd vec sťažovateľa opätovne neprejednal a nerozhodol.

4. Sťažovateľ zastáva názor, že úkony vykonávané okresným súdom v priebehu napadnutého konania „nemajú spôsobilosť naplniť účel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“. Ďalej dôvodí, že v napadnutom konaní bolo uskutočnených celkovo päť pojednávaní, bolo podaných viacero vyjadrení strán sporu, ktoré okresnému súdu poskytli dostatočnú súčinnosť na to, aby náležite zistil skutkový stav a rozhodol vo veci samej. Počet nariadených pojednávaní je podľa sťažovateľa vzhľadom na predmet

sporu nadbytočný, pričom okresný súd by mal byť spôsobilý dostatočne zistiť skutkový a právny stav veci aj po vykonaní menšieho počtu súdnych pojednávaní, čo svedčí len o nehospodárnom vedení napadnutého konania. Sťažovateľ súčasne poukazuje na to, že prvé pojednávanie nariadil okresný súd až po uplynutí štrnástich mesiacov od začatia napadnutého konania.

5. Vo vzťahu k právnej a skutkovej zložitosti veci sťažovateľ uvádza, že spor o zaplatenie pohľadávky patrí do bežnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov a nejde o skutkovo zložitú vec. Rovnako nebola neprimeraná dĺžka napadnutého konania spôsobená správaním sťažovateľa, ktorý je v konaní aktívnou stranou sporu, ale len neefektívnym postupom okresnému súdu.

6. Na základe uvedeného sa sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti domáha, aby ústavný súd po prijatí jeho ústavnej sťažnosti vo svojom náleze vyslovil:

„1. Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 47 Charty základných práv Európskej únie, konaním a postupom Okresného súdu Bratislava II v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 25Cb/22/2016 porušené bolo.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Okresnému súdu Bratislava II, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 25Cb/22/2016 konal bez zbytočných prietáhov.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3.000 EUR, ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný uhradiť sťažovateľovi do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava II (Porušovateľ) je povinný nahradiť sťažovateľovi náhradu trov konania a náhradu trov právneho zastúpenia, a to vo výške 675,43,- Eur na bankový účet právneho zástupcu sťažovateľa do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

7. V súvislosti s oznámením ústavného súdu o prijatí ústavnej sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie predsedníčka okresného súdu vo vyjadrení sp. zn. Spr. 83/2020 z 21. septembra 2020 súhlasila s upustením od ústneho pojednania ústavnej sťažnosti a k jej obsahovej stránke uviedla, že okresný súd v napadnutom konaní, ktoré síce trvá viac ako štyri roky, vykonával úkony a nariad'oval termíny pojednávania priebežne. Nariadené pojednávania však boli opakovane zmarené v dôsledku konania sporových strán. Okresný súd rozhodol vo veci samej rozsudkom zo 7. júna 2018, proti ktorému podal žalovaný odvolanie, v dôsledku čoho sa spis v období od 21. novembra 2018 do 28. júna 2019 nachádzal na odvolacom súde. Po zrušení rozsudku krajským súdom a vrátení veci na ďalšie konanie boli okresným súdom vykonané nevyhnutné procesné úkony a vec bola opätovne predložená zákonnému sudcovi. Predsedníčka okresného súdu konštatovala, že rýchlosť napadnutého konania bola podstatne ovplyvnená epidemiologickou situáciou na Slovensku a s tým súvisiacim obmedzeným režimom na súde. Uviedla, že termín pojednávania v právnej veci sťažovateľa je stanovený na 5. november 2020.

8. Sťažovateľ reagoval na vyjadrenie okresného súdu replikou doručenou ústavnému súdu 2. októbra 2020, v ktorej opätovne okresnému súdu vytýkal jeho nečinnosť v namietanom konaní a súčasne s poukazom na viaceré rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) konštatoval, že sumy priznávané ústavným súdom z titulu finančného zadosťučinenia sú podstatne nižšie v porovnaní s tým, čo sťažovateľom priznáva Európsky súd pre ľudské práva.

8.1 Sťažovateľ zároveň vyslovil súhlas s upustením od ústneho pojednania ústavnej sťažnosti.

9. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom spisu dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Právomoc ústavného súdu, ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a vyhodnotenie postupu okresného súdu

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

12. Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť iba v prípadoch ustanovených zákonom.

13. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

14. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k označeným právam v zásade identické. Ústavný súd súčasne poznamenáva, že ani medzi právom na konanie bez zbytočných prietahov

podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny niet zásadných odlišností, a prípadné porušenie uvedených práv je preto potrebné taktiež posudzovať spoločne.

15. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach, v ktorých sa namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny (a čl. 6 ods. 1 dohovoru), ústavný súd vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04).

16. Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

17. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplývala do 30. júna 2016 z ustanovenia § 6 Občianskeho súdneho poriadku, pričom podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp aj v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Tento základný princíp konania je premietnutý do ďalších ustanovení Civilného sporového poriadku so zohľadnením osobitostí jednotlivých druhov konaní tvoriacich predmet úpravy tohto poriadku.

18. Ústavný súd pri posúdení, či došlo k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v zmysle svojej doterajšej judikatúry (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) a judikatúry ESĽP (rozsudok ESĽP vo veci Frydlander v. Francúzsko z 27. júna 2000, sťažnosť č. 30979/96) zohľadňuje v rámci

okolností konkrétneho prípadu tri základné kritériá, ktorými sú (1) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu. V rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (rozsudok EŠLP vo veci Záborský a Šmáriková v. Slovensko, m. m. II. ÚS 32/02, III. ÚS 241/2017, IV. ÚS 187/07). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj pri posúdení ústavnej sťažnosti sťažovateľa.

19. Pokiaľ ide o prvé kritérium, t. j. právnu a skutkovú zložitosť veci, ústavný súd uvádza, že predmetom napadnutého konania je konanie o zaplatenie pohľadávky v sume 2 028,20 € s príslušenstvom z titulu nezaplatenej faktúry vystavenej za opravu vozidla.

19.1 Ústavný súd konštatuje, že obdobné konania predstavujú štandardnú a pravidelnú súčasť agendy všeobecných súdov, pričom konkrétne okolnosti prejednávanej veci neodôvodňujú záver o jej právnej ani o skutkovej (faktickej) zložitosti. Na skutkovú, resp. právnu zložitosť veci pritom vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti nepoukázala ani predsedníčka okresného súdu.

20. V rámci posúdenia druhého kritéria používaného pre hodnotenie prípadných zbytočných priesťahov v súdnom konaní ústavný súd v správaní sťažovateľa nezistil žiadne okolnosti, ktoré by mohli byť pričítané na jeho ťarchu. Sťažovateľ, resp. jeho právny zástupca sa pravidelne zúčastňovali nariadených pojednávaní (iba v jednom prípade bolo pojednávanie nariadené na 22. marec 2018 odročené na žiadosť sťažovateľa z dôvodov na strane jeho právneho zástupcu, pozn.) a včas reagovali na výzvy okresného súdu. Z obsahu predloženého spisu súčasne vyplýva, že sťažovateľ opakovane urgovoal (podaniami z 5. mája 2016, 30. mája 2016, 13. júna 2016, 15. augusta 2016, 19. augusta 2016) okresný súd so žiadosťou o nariadenie pojednávania vo veci.

21. Ako tretie kritérium pre posúdenie vzniku zbytočných priesťahov ústavný súd napokon hodnotil samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní. Po preskúmaní obsahu spisu predloženého okresným súdom v tejto veci ústavný súd konštatuje, že okrem obdobia po zrušení a vrátení veci krajským súdom (bližšie opísaného v bode 21.3 nálezu)

nezistil výraznejšiu (absolútnu) nečinnosť v postupe okresného súdu, preto nepovažoval za potrebné premietnuť podrobný prehľad vykonaných úkonov do odôvodnenia nálezu (chronologický prehľad úkonov tvorí súčasť spisového materiálu ústavného súdu, pozn.). Ich dôkladným preskúmaním však ústavný súd dospel k záveru, že dĺžka namietaného konania bola ovplyvnená neefektívnou činnosťou okresného súdu, pričom v tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08). Rovnako tak môže zapríčiniť porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy aj nesprávna činnosť príslušného štátneho orgánu (m. m. II. ÚS 33/99), ktorú z hľadiska jej dôsledkov nepochybne možno považovať za neefektívnu činnosť.

21.1 V napadnutom konaní okresný súd, tak ako tvrdí predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení, síce priebežne a v primeraných časových intervaloch nariadil termíny pojednávania (celkovo 8), no uskutočnili sa len 3, a teda viac ako polovica z nich bola odročená bez prejednávania veci z rôznych dôvodov na strane oboch strán sporu a ich právnych zástupcov. Pozornosti ústavného súdu zároveň neuniklo, že pojednávania nariadené na 29. jún 2017 a 11. január 2018 boli zrušené na základe pokynu konajúceho sudcu, avšak bez uvedenia akéhokoľvek dôvodu odôvodňujúceho tento postup, ktorý je podľa názoru ústavného súdu v rozpore s § 183 CSP a taktiež s požiadavkou na rýchlosť a hospodárnosť konania vyjadrenou v § 157 ods. 1 resp. § 179 ods. 1 CSP. Pokiaľ však sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že okresný súd nariadil prvé pojednávanie vo veci až po uplynutí štrnástich mesiacov od jeho začatia, ústavný súd k tomu uvádza, že uznesením z 29. júna 2016 okresný súd rozhodol o pripustení vstupu ďalšieho účastníka do konania na strane žalovaného a následne z dôvodu odvolania žalovaného proti predmetnému uzneseniu predložil 29. septembra 2016 spis krajskému súdu, ktorým mu bol po rozhodnutí vrátený 7. decembra 2016. Okresný súd následne 19. januára 2017 určil termín pojednávania na 21. marec 2017 a žalovaným v 1. a 2. rade adresoval výzvy na vyjadrenie sa k žalobe sťažovateľa. V tomto smere preto podľa názoru ústavného súdu nemožno okresnému súdu vytýkať jeho nečinnosť.

21.2 O neefektívnej činnosti okresného súdu svedčí napokon aj tá skutočnosť, že rozsudok okresného súdu vo veci samej sp. zn. 25 Cb 22/2016 zo 7. júna 2018 bol v odvolaní napadnutých výrokoch podľa § 389 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku zrušený uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Cob 202/2018 z 22. mája 2019 z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu veci (nevykonania relevantných dôkazov) a v rozsahu zrušenia bola vec vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

21.3 Napriek tomu, že spis bol krajským súdom vrátený 28. júna 2019, okresný súd ostal v nasledujúcom konaní bezdôvodne nečinný a nevykonával žiaden relevantný úkon na odstránenie právnej neistoty sťažovateľa. V uvedenom období totiž okresný súd uznesením z 3. októbra 2019 rozhodol len o trovách konania strán sporu a 29. júna 2020 nariadil termín pojednávania na 5. november 2020.

22. Na základe uvedeného ústavný súd uzatvára, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní boli spôsobené zbytočné priet'ahy, čím došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa čl. 38 ods. 2 listiny a tiež jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výrokovej časti nálezu).

IV.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

23. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

24. V záujme efektívnosti ochrany poskytnutej sťažovateľovi ústavný súd v nadväznosti na zistenie porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny (a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy konať bez zbytočných priet'ahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci nachádza (bod 2 výroku tohto nálezu).

25. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

26. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

27. Sťažovateľ sa v ústavnej sťažnosti domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 3 000 €, čo odôvodňuje „*extrémnou*“ dĺžkou napadnutého konania spôsobenou nečinnosťou okresného súdu, pričom požadovaná suma zodpovedá podľa sťažovateľa pocitom „*nespravodlivosti a márnosti*“.

28. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

29. Ústavný súd v danom prípade pri rozhodovaní o návrhu sťažovateľa na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESĽP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na okolnosti prípadu. S prihliadnutím na doterajšiu celkovú dĺžku napadnutého konania, jeho predmet, správanie sťažovateľa a jeho záujem na veci, ústavný súd považoval za spravodlivé priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 800 € podľa citovaného čl. 127 ods. 3 ústavy (bod 3 výroku nálezu) a nevyhovel tej časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ žiadal priznať finančné zadosťučinenie nad túto sumu (bod 5 výroku nálezu).

V.

Trovy konania

30. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

31. Podľa § 11 ods. 3 v spojení s § 1 ods. 3 vyhlášky je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby 1/6 z výpočtového základu.

32. Sťažovateľ si v konaní uplatnil nárok na náhradu trov konania pred ústavným súdom za päť úkonov právnej služby.

33. Ústavný súd, vychádzajúc z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2019, ktorá bola 1 062 € priznal sťažovateľovi v súlade s § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky náhradu trov právneho zastúpenia celkom za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2020 (1. prevzatie a príprava právneho zastúpenia, 2. podanie ústavnej sťažnosti) á 177 € a režijný paušál 2 x 10,62 €, ktorú zvýšil o 20 % daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) t. j. o sumu 75,05 €, ktorej platiteľom je právny zástupca sťažovateľa (§ 18 ods. 3 vyhlášky). Celkom teda ústavný súd priznal sťažovateľovi odmenu v sume 450,29 €.

34. Ústavný súd nepriznal sťažovateľovi uplatnenú odmenu za právny úkon *„vypracovanie právneho rozboru veci pre klienta ohľadom opodstatnenosti podania ústavnej sťažnosti a právneho rozboru porušenia základných práv a slobôd sťažovateľa zo strany porušiteľa“*, pretože tento úkon nepovažoval za účelne vynaložený pri zastupovaní sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom.

34.1 K rovnakému záveru dospel ústavný súd, aj pokiaľ ide o uplatnenú odmenu za repliku sťažovateľa z 2. októbra 2020, keďže predmetné vyjadrenie je len zopakovaním

argumentácie obsiahnutej v ústavnej sťažnosti a neobsahuje žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by prispeli k bližšiemu objasneniu veci.

34.2 Sťažovateľ si súčasne uplatnil odmenu aj za úkon označený ako „*telefonická porada advokáta s klientom ohľadom odpovede sťažovateľa na výzvu Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.09.2020*“, priznania ktorej sa domáha s odkazom na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 1232/20 z 31. augusta 2020. Ústavný súd k tomu uvádza, že náhradu trov konania za poradu možno strane priznať iba v prípade, ak bola porada účelným úkonom právnej služby. V rámci úkonu – príprava a prevzatia zastúpenia je totiž zahrnutá aj konzultácia s klientom, čo sa týka skutkových a právnych okolností prípadu. Ďalšie porady s klientom sú preto účelné iba za situácie, ak v konaní dôjde k mimoriadnym okolnostiam, ktoré si advokát a klient potrebujú ozrejmiť a prekonzultovať. V okolnostiach prejednávanej veci preto nemožno tento úkon v konaní pred ústavným súdom považovať za účelný a opodstatnený, a to bez ohľadu na to, v akej forme sa porada právneho zástupcu so sťažovateľom uskutočnila.

35. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný nahradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa advokátskej kancelárie URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, v lehote uvedenej v bode 4 výroku tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

36. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkom konania pred ústavným súdom (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. októbra 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu